

Sygn. akt II CSK 177/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku D.M.

przy uczestnictwie H.M., T.Z.

i E.J.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 sierpnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 14 grudnia 2017 r., sygn. akt VII Ca [...] /17,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

**2) oddala wniosek uczestników postępowania o zasądzenie
na ich rzecz od wnioskodawczynie kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczynie D.M. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 grudnia 2017 r. należy podnieść, co następuje:

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia przysługującego od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji i jej funkcji, zadaniem tak zwanego „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących do przedstawienia skargi Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Skarżąca powołała się na pierwszą i drugą przyczynę kasacyjną. Istotne zagadnienie prawne dotyczy tego, czy w świetle art. 952 § 1 k.c. świadek testamentu ustnego musi spełniać następujące przesłanki: być obecny przy składaniu oświadczenia woli przez spadkodawcę, być osobą, do której spadkodawca kieruje swoje oświadczenie woli, być świadomym swojej roli świadka testamentu i rozumieć, czy też wystarczy obecność przy składaniu oświadczenia woli i kierowanie tego oświadczenia do tej osoby. Ponadto zachodzi, zdaniem skarżącej potrzeba wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to jest art. 952 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oparcie wniosku na przyczynie kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne kontrowersje, nie doczekał się jeszcze wykładni lub jego niejednolita interpretacja prowadzi do wydawania przez sądy odmiennych rozstrzygnięć w sprawach o identycznym lub zbliżonym stanie faktycznym. Należy jednak przytoczyć

przykłady takich orzeczeń i wykazać istniejące między nimi rozbieżności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2012 roku, I PK 144/12, niepubl., z dnia 13 czerwca 2008 roku, III CSK 104/08, niepubl., z dnia 28 marca 2007 roku, II CSK 84/07, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08). Skarżącego obarcza przy tym ciężar przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 roku, I CSK 111/09, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08, niepubl.). Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest natomiast problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przyczyni się do rozwoju prawa i jurysprudencji oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla wyniku innych podobnych spraw.

Przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi zagadnienia prawne nie spełniają wymagań wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., albowiem dotyczą zagadnień prawnych dostatecznie wyjaśnionych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, układającym się w konsekwentną i ugruntowaną linię orzeczniczą. Zgodnie z nią, świadkiem testamentu ustnego, w rozumieniu art. 952 § 1 k.c., może być osoba, do której spadkodawca kieruje swoje oświadczenie woli, która jest obecna przy składaniu tego oświadczenia, jest świadoma swojej roli świadka testamentu, gotowa do jej spełnienia i rozumie treść oświadczenia spadkodawcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 1982 r., III CRN 169/81, OSNC 1982, nr 5-6, poz. 91; z dnia 13 czerwca 2000 r., V CKN 67/00, niepubl., z dnia 14 lipca 2005 r. III CK 688/04, niepubl., z dnia 29 czerwca 2010 r., III CSK 317/09, niepubl., z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 379/10, niepubl., z dnia 16 kwietnia 2010 r., IV CSK 404/09, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 1966 r., III CO 9/66, OSNCP 1966, nr 9, poz. 146). Nie ma więc rzeczowej potrzeby ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego na ten temat. Skarżąca nie wykazała także występujących powszechnie poważnych rozbieżności w wykładni art. 952 § 1 k.c., przytoczyła bowiem tylko jedno postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2012 r., I CSK 575/11, w którym Sąd, na tle

konkretnych okoliczności faktycznych sprawy, wyraził pogląd przeciwny od wyżej przedstawionego i powszechnie aprobowanego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. Sąd Najwyższy oddalił wniosek uczestników zawarty w ich odpowiedzi na skargę kasacyjną o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego uznając, że nie zachodzą podstawy do odejścia od reguły wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z którą, każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116).

jw

ał